

2011. január 11. - **„Rendkívül fontos, hogy világossá tudtuk tenni: alaptalanok azok a vádak, amelyek a kettős állampolgárságot egyfajta szomszédellenes politikaként próbálják meg feltüntetni”** – fejtette ki a lapunknak adott interjújában Németh Zsolt.

A Külügyminisztérium parlamenti államtitkára szerint már azt is nagy eredményként kell értékelnünk, hogy Szlovákiában a pusztán konfrontáció helyett szakmai párbeszéd folyik a kérdésről. A magyar EU-elnökség előtt álló kihívások sorából Románia schengeni csatlakozásának ügyét emelte ki az államtitkár, jelezve, hogy az a nemzeti érdekeinkkel is egybevág, hiszen az erdélyi magyarság szabad mozgását is lehetővé tenné az Európai Unión belül. A külpolitikai ügyek közül az energiabiztonság, a keleti partnerség és a bővítés kérdésköre lesz előtérben a fél év során, amelyet nézete szerint egyébként alapvetően az unió égető gondoljai, a gazdasági ügyek alakítanak.

– Melyek azok a főbb pontok, amelyek külpolitikai szempontból markánsan befolyásolták és egyáltalán befolyásolhatták a fél évig tartó soros magyar elnökség programjának kialakítását? Hiszen az EU legégetőbb, aktuális gondoljai kényszerűen kijelölnek bizonyos alapvető csapásirányokat.

– Először is át kellett tekintenünk az összes dossziét, majd meghatározni a magyar prioritásokat. A felkészülési munkát nagymértékben befolyásolta az, hogy éppen milyen aktuális folyamatok zajlottak az unióban, így aztán nem is lehet azon csodálkozni, hogy a fő irányt a gazdasági természetű ügyek adják. Az EU jelenlegi gazdasági és pénzügyi helyzete ezt tényleg indokolja, sőt az utolsó pillanatban egy szerződés módosítás is a feladataink közé került. Reményeink szerint az ezzel kapcsolatos elvárásoknak is eleget tudunk majd tenni az elnökség időszakában annak érdekében, hogy az eurót és általában az eurózónát megmentsük magunknak és a tágabb térségnek. Ami a kifejezetten külpolitikai természetű kérdéseket illeti, azok között kiemelkedő jelentőségű az energiapolitika. Az energiabiztonság körül zajló többéves vita ugyanis nem függetleníthető attól, hogy az EU most érkezett el oda, hogy februárban csúcstalálkozó keretében stratégiai döntéseket is hozzon. Meg kell teremteni az unió egységes energiapiacát, és megoldani az energiabiztonság külső és belső feltételeit. Míg az előbbiek sorában első helyen az energiaszállítási útvonalak és a források diverzifikációja, a belső feltételek tekintetében az egységes piacok és a megfelelő infrastruktúra kialakítása szerepel.

– A magyar elnökség kiemelt jelentőséget tulajdonít a bővítésnek is, üzenetünk, hogy ezen keresztül szeretnénk visszaadni az unió lendületét. Miközben Horvátország csatlakozási tárgyalásainak lezárása sikertörténet lehet, a schengeni bővítéssel kapcsolatban már kicsit bonyolultabb a helyzet. Változott-e az álláspontunk Románia és Bulgária csatlakozásával kapcsolatban?

– Az már önmagában nagyon jó hír, hogy Horvátország decemberben még három csatlakozási fejezetet lezárt, és reméljük, a tárgyalásokat is sikerül befejezni az elnökség ideje alatt. Ez

szimbolikus értékű és egyértelmű siker lenne. Ugyanakkor valószínű, hogy a szerződés aláírására már nem kerül sor a magyar elnökség fél éve alatt. Románia és Bulgária schengeni csatlakozásának ügyében az álláspontunk továbbra is az, hogy amennyiben a technikai feltételek adóttak, ennek meg kell történnie, s mi elköteleztük magunkat ez iránt. Világossá kell tennünk, hogy ebben a kérdésben Románia és Bulgária mellett állunk. Az EU egyik legfontosabb alapértéke a személyek szabad mozgása, s abban is határozottak vagyunk, hogy mindez a mi nemzeti érdekeinkkel is egybevágh, hiszen az erdélyi magyarság szabad mozgását is lehetővé tenné Románia schengeni csatlakozása. Ezért le kell fejtetni minden ráakódó ügyet a kérdésről, s éppen ezért is vagyunk nagyon kezdeményezők a roma-keretstratégia kidolgozásában, amely természetesen a saját lábán is megáll, és önmagában rendkívül fontos. Alapvetően az Európai Bizottság januári értékelő jelentésének lesz döntő szerepe a kérdésben. Ha ez zöld lámpát ad, akkor jó esély van a két ország márciusi csatlakozására.

– Azon túl, hogy májusban megrendezzük a második keleti partnerségi csúcstalálkozót, milyen tartalommal tudjuk megtölteni a stratégiát, illetve hogyan járulhatunk hozzá a továbbfejlesztéséhez?

– A keleti partnerség szintén olyan ügy, amely igen határozottan lesz jelen a magyar elnökség alatt. Ez a stratégiai program egyfajta reakció a jelenlegi EU és Oroszország közti zóna jövőjére vonatkozóan. Ezen országok európai elkötelezettsége ugyanis egyértelmű: előbb-utóbb szeretnének csatlakozni. Az unió egyelőre mély és minőségi együttműködést tud ajánlani ennek a hat volt szovjet tagköztársaságnak: Ukrajnának, Moldovának, Azerbajdzsánnak, Örményországnak, Grúziának és Fehéroroszországnak. Célunk, hogy politikai lözongokon túlmutató projektek is jellemezzék a keleti partnerséget, amelyhez konkrét listát is szeretnénk elfogadni.

– Távol tarthatják-e Aljakszandar Lukasenka elnököt és küldöttségét a májusi, budapesti csúcstalálkozótól a december 19-i elnökválasztás és annak folyománya miatt? Mi az EU álláspontja erről?

– A választásokat kísérő erőszak nagymértékben visszavetheti az ország belső reformfolyamatát, illetve azt a közeledést, amely az elmúlt időszakban az EU és Fehéroroszország között minden szinten érzékelhető volt. Az unió válasza a következő hetekben alakul majd ki, az én álláspontom pedig az, hogy határozottan jeleznie kell Brüsszelnek, elfogadhatatlan a mindenféle európai normát nélkülöző, brutális rendőri attack, amellyel a választások éjjelén fölléptek. Mindez komoly kérdőjeleket vethet fel az ország keleti partnerségben betöltött szerepével kapcsolatban. Ugyanakkor azt is láttatni kell, hogy egy ilyen eseménysorozat nyomán nem járnak helyes úton, ha elszigetelődnek. A vízumliberalizáció kiterjesztésének kérdésével és a segélyprogramok növelésével mutatnunk kell a civil társadalom felé, hogy igenis van irántuk fogadókészségünk.

– Ön karácsony előtt pár nappal Pozsonyban járt. Milyen úton halad a kettős állampolgárság megítélése odaát, érzékelhető változás a szlovák kormányváltás óta?

– Fontosnak tartom, hogy az elmúlt időszakban világossá tudtuk tenni, a szomszédságpolitika és az egyszerűsített honosítás ügye a magyar kormány külpolitikájával összhangban van, és alaptalanok azok a vádak, amelyek a kettős állampolgárságot egyfajta szomszédellenes politikaként próbálják feltüntetni. Ez a politika szomszédaink részéről is visszaigazolást nyert, megértik a szándékainkat. A kettős állampolgárság megadása ugyanis elementáris igény

kielégítését jelenti a magyar állam részéről, s ez már nagyon régóta váratott magára, különösen 2004. december 5. óta. Szlovákia az egyetlen szomszédunk, ahol még az elmúlt fél év során is vita övezte a kérdést, de már sokkal másképpen folyt, mint annak előtte. Nekünk ezt értékelnünk kell, hiszen az a fajta konfrontáció, amely a választások előtt jellemezte a helyzetet, már a múlté, s jelenleg szakmai párbeszéd zajlik a kérdésről.

– Legutóbbi látogatásakor nem- csak Berényi Józseffel, az MKP, azaz a Magyar Koalíció Pártjának elnökével, hanem Bugár Bélával, a Most-Híd vezetőjével is tárgyalt, s erre eddig nem volt példa. Elindult-e ezzel valami, avagy ez csupán gesztusértékű találkozó volt, s a kormányzat ragaszkodik ahhoz, hogy stratégiai okokból egy országban egyetlen határon túli magyar pártot támogat?

– Bízunk benne, hogy a legfontosabb kérdés eldőlt, hiszen Szlovákia miniszterelnöki szinten kinyilvánította: nem fogják megfosztani a magyarokat a szlovák állampolgárságuktól. Azt is reméljük, hogy sikerül olyan, diszkriminációmentes megoldást találniuk, amely nem ütközik európai normákba, és amely mielőbb életbe lép, hiszen a törvény végrehajtása nálunk már megkezdődött. Ebben a helyzetben tartom fontosnak, hogy a magyar kormány számára prioritás az MKP-val az együttműködés. Helyeslem, hogy Berényi József igényli az állampolgárságot, hiszen ezzel is oldani tudja a félelem légkörét az ottani magyarok körében. Ami a magyar–magyar együttműködést illeti, abban a legitim magyar pártok vesznek részt. Legutóbbi pozsonyi látogatásom során azért tartottam fontosnak találkozni Bugár Bélával is, mert úgy gondolom, a Most-Híd esetében olyan szlovákiai magyar kormánypártról van szó, amelynek befolyása a nyitott kérdésekre meghatározó. Így az állampolgársági törvényre és a nyelvtörvényre is. Bugár álláspontja szerint csak a titkosszolgálati foglalkoztatási körökben tartja indokoltnak a kettős állampolgárság tilalmát, ami érthető is. Beszélgetésünk eme része már önmagában elég okot jelentett ahhoz, hogy folytassuk a párbeszédet, és találjuk meg azt a speciális együttműködési formát, amelyet a magyar kormány a Most-Híddal kialakíthat.

– Új politikai erő létrehozásának szükségességéről határozott a Tőkés László vezette Erdélyi Nemzeti Tanács, az EMNT, amely szándéka szerint nem csak a retorika szintjén képviselné a magyar autonómia ügyét. Valóban szükség van egy újabb magyar politikai alakulatra? Nem áll fönn annak a veszélye, hogy az újabb párt csak növeli az erdélyi magyarok megosztottságát?

– Ami Erdélyt illeti, nemhiába tekint a magyar kormány stratégiai partnerként Tőkés Lászlóra és az általa vezetett EMNT-re, amely felajánlotta közreműködését az állampolgársági törvény kapcsán. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy az erdélyi magyar közösség bizonyos tekintetben elkényelmesedett, „reflexei” pedig már nem működnek. Fontos az egység helyreállítása, az EMNT és Tőkés László pedig ebbe az irányba politizál. Azt az erdélyi magyar közösségnek kell eldöntenie, hogy mindezt egy vagy több párttal valósítja meg. **Ottlik Judit**